

Centar veze GSS KM - Kakanj
Udjeljenje za Kriptozaštitu
Datum i vrijeme :
17.02.1996, Subota

18:59

01854413

Izvorni fajl: FMFIH20B.
Akt primio i obradio

dvo

ARMIJA REPUBLIKE BIH
KOMANDA RV I PVO
Str.pov.broj:08/896-1
Zenica, 17.02.1995.godine

ODBRANA REPUBLIKE
VOJNA TAJNA
STROGO POVJERLJIVO

Z A V R S N A A N A L I Z A
RADA VAZDUSNOG MOSTA ZA
SREBRENICU I ZEPU

- GS ARMIJE R BiH
n/r. brig. general
Enver Hadžihasanović

Na osnovu vašeg usmenog naredenja dostavljamo Vam analize rada
vazdušnih mostova za Srebrenicu, Žepu i Goražde

Dos. vijenos:
naslovu
a/a

zastupa komandanta

pukovnik Hrustić Erdin

SADRŽAJ:

- Uvod
- Osnovni zadaci vazdušnog mosta
- Završna analiza vazdušnog mosta - Srebrenica
 - a. Uvod
 - b. Angazovanje snaga i sredstava
 - c. Uslovi u kojima su izvršavani zadaci
 - d. Gubitci i ostecenja
 - f. Zaključak

Filolog br.1. Pregled letova za Srebrenicu.

4. Závrsna analiza vazdušnog mosta - Zepa.
a. Uvod
b. Angažovanje snaga i sredstava
c. Uslovi u kojima su izvršavani zadaci
d. Gubici i ostecenja
e. Zaključak

01854414

Prilog br.2. Pregled letova za Zepu.

5. Zaključak

Prilog br.3. Karta R:1:100 000 /Raspored PVO neprijatelja, linija fronta/
Zepa i Srebrenica.

1. UVOD

U vremenu od 27.02.1993.godine do 07.05.1995.godine sa teritorija R BiH održavan je vazdušni most za potrebe enklave Srebrenica, Zepa i Goražde. Osnovni cilj uspostavljanja i održavanja vazdušnog mosta bio je dotur i obezbjedjenje sredstava za vodjenje oruzane borbe, evakuacija ranjenika, funkcionišanje organa vlasti u enklavama doskoločavanja starjesinskog kadra na slobodnim teritorijama R BiH i održavanje veze.

Uspostavljanje i održavanje vazdušnog mosta imalo je veliki značaj u sti ranju uslova za odbranu stanovništva i teritorija u uslovima potpunog okruženja i blokade i pored prisustva UNPROFOR-a koji nije izvršavao preuzeće obaveze mandata o zaštiti civilnog stanovništva i teritorije tzv. enklava.

Moral boraca i stanovništva je znatno povećan ne samo zbog dotura UBG i MTS već i saznanja da ipak pisu ostavljeni i zaboravljeni, nego da su organi vlasti R BiH odlučni i spremni da poduzmu sve kako bi se i taj slobodni dio teritorija R BiH odbranio i opstao i pored svih nastojanja agresora da osvoji, enklave i genocidnim metodama izvrssi "etničko ciscenje".

U ostvarenju cilja i izvršavanja zadataka uspostavljanja i održavanja vazdušnog mosta, veliku hrabrost i pozrtovanost i strucnu sposobnost i pored svih otezavajućih okolnosti, pokazali su pripadnici RV i PVO. Iako je agresor uspio, uz međunarodnu precutnost i neizvršenje Rezolucija savjeta bezbjednosti osvojiti zasticene zone Srebrenica i Zepa, ono što su učinili pripadnici RV i PVO omogućilo je dugotrajnije vodjenje oruzane borbe i ublažavanje posljedica izvlačenja civilnog stanovništva i boraca na slobodne teritorije R BiH.

2. OSNOVNI ZADACI VAZDUŠNOG MOSTA

- Osnovni zadaci uspostavljanja i održavanja vazdušnog mosta bili su:
- prevozjenje naoružanja i vojne opreme
 - prevozjenje boraca i putnika po raznim osnovama
 - prevozjenje materijala za funkcionisanje vojne i civilne vlasti
 - održavanje veze
 - prevozjenje ranjenika, bolesnika i sanitetske opreme
 - prevozjenje hrane (soli)

Z A V R S N A . A N A L I Z A

RADA ZRACNOG MOSTA ZA 2.KORPUS ARMije R BiH I
TUZLANSKO - PODRINJSKI KANTON
- S R E B R E N I C A -

a) UVOD

U vremenu od 27.02.1993.godine do 30.03.1993.godine sa slobodnog teritorija R BiH održavan je vazdušni most za potrebe 2.Korpusa i Tuzlansko - Podrinjski kanton u opkoljenu regiju Srebrenica. Od 31.12.1994.godine do 07.05.1995.godine preko vazdušnog mosta za Zepu snabdjevana je enklava Srebrenice. Na području Srebrenice je prije posljednje etničke ofanzive živjelo 42.000 ljudi od čega oko 32.000 ljudi iz Zvornika, Bratunca, Vlasenice, Visegrada i Han Pijeska. U samom gradu živjelo je 20.000 ljudi, sto je bilo 10% mesta. Uzvećenih je bilo 10.000 ljudi.

c) USLOVI U KOJIMA SU IZVRSAVANI
ZADACI

01854415

A. STANJE OBUCENOSTI I UVJEZBANOSTI SASTAVA:

Transportni helikopteri u naoružanje ARBiH uvedeni su 14.02.1993. godine.

Prvi let za Srebrenicu izvršen je 27.02.1993. godine.

Za 12 dana dva pilota (vodje vazduhoplova) unatoč prekidu u letenju u trajanju od godinu dana, uspjesno su se uvela u trenazu za letenje u sumrak i danju.

Obzirom da do tada u VG Tuzla nije bilo pilota navigatora na srednje-transportnom helikopteru tipa Mi-8-T, zadatke su izvrsavali dva mlađa pilota sa lakihi visenamjenskih helikoptera.

Jednovremeno sa obukom pilota (trenazom) izvršeno je uvodjenje u stroj (trenaza) cetiri tehnicara letaca.

Za rekordno kratko vrijeme posade su se uveli u trenazu i obucile za izvršenje namjenskih zadataka u povoljnim i slozenim meteorološkim uslovima danju (svitanje i sumrak).

Tehnicki sastav i pored nedostataka alata, mjernih i kontrolnih instrumenata, literature, uz rad na otvorenom prostoru zimi, uspijeva da opsluzi i održi ispravnost helikoptera u potreboj mjeri za izvršavanje zadataka.

B. OREZBJEDJENJE LETENJA:

Svi letovi u održavanju mosta za Srebrenicu izvrsavani su u uslovima minimalnog obezbijedjenja letenja:

- nije postojalo navigacijsko, meteorološko i obezbijedjenje prihvata (starta) na mjestu slijetanja
- obavijestajno obezbijedjenje - letenje se izvrsavalo preko dvije linije fronta u odlasku i preko dvije linije fronta u povratku.

U svakom letu ispojena je vatra PVO sistema agresora.

U jednom letu lakše je ranjen pilot-navigatori.

Dobijeni obavijestajni podaci i stvarni koje je posada uocila nisu se podudarali, što je usloznavalo izvršavanje zadataka.

C. KONTROLA VAZDUSNOG PROSTORA:

ARBiH u to vrijeme, kao i danas, nema kontrolu vazdusnog prostora unutar granica R BiH. Kompletno letenje izvrsavalo se u uslovima zabrane od UN-a te potpune kontrole vazdusnog prostora R BiH od strane agresora, kao i potpune nadmoci agresora u vazduhu.

D. OSTALI USLOVI:

- zadaci su se izvrsavali sa helikopterom koji nije namjenjen za ovaku vrstu zadataka (preleti linije fronta bez prethodnog neutralisanja PVO sistema agresora) i sa helikopterom ciji vitalni dijelovi nisu zaštiteni od pjesadijskog naoružanja
- prinudjenost slijetanja u rejon Srebrenica blizu linije fronta
- nizak nivo tajnosti izvršenja zadatka
- velika psiho-fizicka naprezanja posada
- otezanost svakog narednog leta zbog stalnog unapredjivanja sistema PVO agresora

E) GURICI I OSTECENJA

I toku održavanja vazdusnog mosta:

- 1 helikopter - pretrpio udes, posada lakše povrijedjena, teret nije uništen (UBS)

Udes se desio na pl. Konjuk 5-min. poslije polijetanja uslijed opterecenosti helikoptera.

Helikopter je iskoristen za rezervne dijelove.

- 1 helikopter pretrpio lakše ostecenja, uslijed pogadjanja od strane neprijatelja u toku leta. Pilot navigator lakše ranjen.

: A K L J U C A K :

Okom održavanja vazdusnog mosta uspijelo se izvršiti 6 uspjesnih slijetanja

obuhvatao je oko 140 km kvadratnih. Ova zasticena zona nalazila se u neposrednoj blizini vaznog koridora Mali Zvornik - Sarajevo i sluzila za snabdijevanje sarajevsko - romanijskog korpusa agresorske vojske.

Pocetkom agresije na R BiH bivsa JNA i paravojne formacije temeljile su etnicko ciscenje istoche Bosne od Muslimana .

Srebrenica opštaj je dugo simbolom odbrane. Pocetkom 1993.godine Armija R BiH napreduje i tada Srebrenica ima kakvu - takvu vezu. Koridor Tuzla - Cerska na nekim mjestima bio je širok jedva dva km, ali je postojao. Agresor poduzima ofanzivu na Cersku, Konjević Polje i Srebrenicu dodatno mobilisuci dvije brigade TO Srbije, aktivira vojni aerodrom Ponikve kod Uzica, pokreće brigade srpskih dobrovoljaca, a vojska tzv.Jugoslavije pokreće jednu oklopno-mehanizovanu brigadu i dvije motorizovane brigade iz Uzickog korpusa i smješta dalekometnu artiljeriju na cetiri isturena punkta u Srbiji: Banja Koviljaca, Mali Zvornik, Ljubovija i Bajina Basta. Cerska i Konjević Polje su zauzeti, a cetničke snage se priblizile Srebrenici. Borci i narod Srebrenice su riješeni da ne dozvole ulazak cetnika u grad. Oko 1000 boraca brani liniju, a 5000 civila goločuko kreće prema cetnicima i uspijevaju zajednicki da spriječe ulazak cetnika u grad i pokolj stanovnistva. 15-og aprila 1993.godine u Srebrenicu ulazi gen. Morion. 19-og aprila 1993.godine uspostavljena je demilitarizovana zona Srebrenica. I pored proglašenja zasticenom i demilitarizovanom zonom cetnici stalno ugrovjavaju ovo područje diverzantskim napadima, sprijecavaju ulazak konvoja sa hranom i sanitetskim materijalom, te stalno vrše propagandne aktivnosti. Kanadski bataljon koji je kasnije zamjenjen holandskim, ne izvršavaju mandat predviđen Rezolucijom UN 924 i 836. Zbog neodlučnosti UNPROFOR-a agresor pocinje pocetkom juna 1993.godine sa napadima, da bi pocetkom jula poduzeo opstu ofanzivu na zasticenu zonu Srebrenica. Borci Srebrenice i dio naroda kreću u proboj prema slobodnoj teritoriji R BiH gdje se veći dio uz nadliudske napore uspijeva probiti prema Tuzli i Kladnju. Cetnici zauzimaju "zasticenu zonu" Srebrenica uz nevidjen genocid nad muslimanskim stanovništvom.

b) ANGAZOVANJE SNAGA I SREDSTAVA

Vazdusni most u periodu od 27.02.1993.godine do 30.03.1993.godine organizovan je snagama i sredstvima Armije R BiH uz angazovanje posada iz VG Tuzla. Planiranje, organizovanje, priprema i rukovodjenje vazdusnim mostom vršeni su iz Komande VG Tuzla preko Uprave RV I PVO koja je dobila osnovni zadatak od SVK.

U održavanju vazdušnog mosta bila su angazovana 2 srednje-transportna helikoptera tipa Mi-8-T.

Jedan helikopter je 10.03.1993.godine pretrpio udes. Helikopter je unisten, posada lakše povrijeđena, a teret neostacen.

U izravnjaju vazdušnog mosta za Srebrenicu ucestvovalo je:

- vodja vazduhoplova (helikoptera) - 2
- pilota - navigadora - 2
- mehaničara - letaca - 4

Vazdušni most za Srebrenicu održavan je 33 dana. Prosječno svaki treći dan pokusavalo se izvršiti let za Srebrenicu, a uspjelo se izvršiti svaki peti dan. Treba napomenuti da su ovaj zadatak izvršavala samo ceterorica pilota A R BiH.

Izvršeno je 17 borbenih letova (jedan let - odlazak, drugi let - povratak). Od ukupno 10 pokusaja odlaska za Srebrenicu 6 puta su posade uspjele da izvrse zadatak, a cetiri puta zadatak nije izvršen iz slijedećih razloga:

- jedan udes helikoptera
- jedan put zadatak prekinut zbog jako ispoljene PVO agresora
- dva puta zadatak prekinut zbog nepovoljnih meteoroloških uslova u rejonu slijetanja.

Ukupno je prevezeno u Srebrenicu 5 t MTs, 10 t UBS i evakuirano je 20 ranjenika i 29 putnika.

c) USLOVI U KOJIMA SU IZVRŠAVANI

Vovo